

ligegyldigt, hvilke Personer der er, naar der blot er et bestemt Antal. Men selv om man skulde komme til Rette om dette Punkt, tror jeg, Censurkommissionens Indførelse vil blive i høj Grad skadelig for Privatseminarierne. Ved et Privatseminarium ville Censorerne, som Madsvig udtalte, have god Grund til at antage, at Lærerne ville gøre Eksaminationen saa let som mulig for deres Elever; det er en Formening, de paa Forhaand ville gaa ud fra, og de ville derfor jævnlig søle sig opfordrede til at stride ind, stille Spørgsmaal, forlange nærmere Dplysninger og overhovedet blande sig i Eksaminationen. Men det vil atter kunne føre til Rivninger mellem Lærere og Censorer, og det vil være meget naturligt, om Censorerne derefter, naar de komme hjem, give et meget uheldigt Billede af de Læreres Eksamination, som de have haft saadanne Sammenstød med. Men Censorerne kunne ogsaa have andre Grunde til at se kritisk paa Lærerne. De Herrer have saaledes faaet omdelt en Beretning fra en Kommission, der har været i Finland for at se paa Seminarieforholdene, en Kommission, hvori et Par af de mest fremragende Medlemmer af Eksamenkommissionen havde Sæde, og denne Kommission udtaler blandt andet den Opfattelse, at alle Seminarielærere bør være Akademikere. Det gør ikke noget, saa længe vi have en Eksamenkommission. Men hvis Medlemmer af Censurkommissionen have den Opfattelse, at Seminarielærerne bør være Akademikere, ville de, naar de komme omkring paa Seminarierne, paa Forhaand være meget kritisk stemte mod alle de Lærere, som ikke have det akademiske Stempel paa sig. Man kan jo aldrig se en Sag uden fra sit eget Synspunkt; de ville finde, at der er Mangler ved Iffe-Akademikerne, og de ville i deres Indstilling fremhæve de Mangler, de synes at se. Men navnlig tror jeg, Banstfelighederne ville komme frem, naar man staar i Brydnings-tider, naar man staar over for en ny Undervisningsmaade, et helt nyt Undervisningshjn, som er ved at komme frem. Da ville Censorerne som Regel have den tidligere, den almindelige Opfattelse, og hvis de saa komme til at staa over for et nyt Seminarium, som famlende arbejder sig frem med Lærerkrefter, som foreløbig ikke ere saa dygtige, men som maaste alligevel sidde inde med det rigtige Syn paa Sagen, saa vil en Censurkommission være meget fristet til at holde det nebe, fordi det gaar imod deres Opfattelse. Og da maa De erindre, at man ikke blot vil berede et saadant nyt Seminarium de samme Banstfeligheder, som det ny altid har at kæmpe med. Man vil over-

hovedet forhindre det i at blive til. Hvis vi vedtage Forslaget, saaledes som det foreligger, vil der ikke kunne opstaa noget Privatseminarium, som har en saadan Fremgangsmaade, at den ikke godkendes af Autoriteterne. De maa huske, vi have affaaaret Privatisevæsenet, kun de Seminarier, som blive anerkendte, kunne indstille, og ingen kan komme op til Eksamen uden at være indstillet af et Privat- eller Statsseminarium. Hvis nu Censorerne's Dom falder ugunstigt ud for et nyt Seminarium, vil det ikke blot ikke kunne komme til at indstille, men overhovedet ikke kunne komme til at arbejde, fordi dets Elever ikke kunne gaa op til Eksamen. Mig forekommer det derfor, at vi her staa paa et Punkt, hvor vi ere i Færd med for Fremtiden at slaa en Bom for Privatseminariernes Udvikling her i Landet, og jeg tror, det er noget, man fra alle Sider skal være ret betænkelig ved. Thi Grunden til, at man særlig har Brug for Privatseminarier, er, som jeg omtalte, den, at der derved kan komme ny Retninger frem, der ikke kunne saa Plads inden for det almindelige Seminarium, og det kan snart træffe en og snart en anden Retning; men staa vi en saadan Bom der for, at der ikke kan blive uddannet Lærere paa anden Maade end den, som Staten gennem sin Censurkommission patenterer, ere vi komne ind paa et Uniformitetssystem, som er farligere paa Skolevirksomhedens Omraade end paa noget som helst andet. Privatseminarierne have netop den Betydning, at de ny Tanker kunne blive prøvede der, at de kunne hjælpe til et friskere Liv. Men naar man gør dem det umuligt at eksistere, medmindre de kunne blive godkendte af Regeringens faste Censorer, saa have vi, saa vidt jeg kan se, udsløttet Forskellen mellem Statsseminarier og Frise-minarier; saa vil der ingen anden Forskel være end den, at Frise-minarierne ere daarligere stillede end Statsseminarierne, at Frise-minarierne ikke ere saa vel udrustede. Selv om vi gennemføre de Fordringer, som stilles fra Udvalgets Side, selv om Privatseminarierne altsaa saa ret anselige Understøttelser, ville de alligevel være ringere stillede end Statsseminarierne. Men jeg kan ikke tro, at Folketinget vil vende tilbage til den Tilstand, at man ikke kan saa Lærere uddannede paa anden Maade end paa den af Staten justerede. Jeg tvivler paa, at man af en forbigaende Stemning mod Eksamenkommissionen og af Hensyn til de Behageligheder, det kunde have for Eleverne at blive eksaminerede af deres egne Lærere, skulde bortse fra et saa vigtigt